

ผลของการสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์เรื่องสันติภาพ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร

นางสาวชลธิชา ชันติติลทวงษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-811-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11 ส.ค. 2547

**THE EFFECT OF TEACHING ART ACCORDING TO THE SURREALIST
CONCEPT ON LEARNING ACHIEVEMENT CONCERNING PEACE TOPIC OF
PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN SLUM AREA, BANGKOK METROPOLIS**

Miss Cholticha Khantidilokvongsa

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Elementary Education**

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

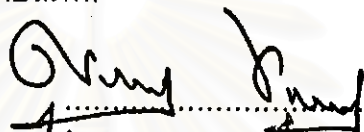
Academic Year 1997

ISBN 974-637-811-2

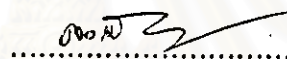
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
เรื่องสันติภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในชุมชนแออัด
กรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวชลธิชา ชันติดิถกวงษา
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริลักษณ์ ศรีกมล

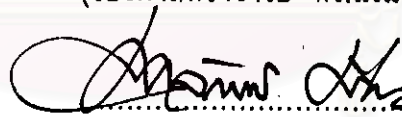
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนน่วม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริลักษณ์ ศรีกมล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ชลธิชา ชันติดิถลวงษา : ผลของการสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
เรื่องสันติภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร (THE EFFECT
OF TEACHING ART ACCORDING TO THE SURREALIST CONCEPT ON LEARNING
ACHIEVEMENT CONCERNING PEACE TOPIC OF PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN SLUM
AREA, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.แรมสมร อยู่สถาพร, อ.ที่ปรึกษาร่วม :
ผศ.ศิริลักษณ์ ศรีกรมล, 201 หน้า. ISBN 974-637-811-2.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์ที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์เรื่องสันติภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร ในด้านความรู้
ความเข้าใจเรื่องสันติภาพ การแสดงออกด้วยการวาดภาพ และการใช้ภาษาเพื่อสื่อถึงสันติภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน ปีการศึกษา
2540 โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองมีจำนวน 20 คน ทำการสอนด้วยวิธีการสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์
และกลุ่มควบคุมมีจำนวน 20 คน ทำการสอนด้วยวิธีการสอนศิลปะแบบปกติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์เรื่องสันติภาพของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง
ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
2. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลอง มีผลสัมฤทธิ์เรื่องสันติภาพ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม
ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C840939 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION
KEY WORD: TEACHING ART / SURREALIST CONCEPT / PEACE / SLUM AREA

CHOLTICHA KHANTIDILOKVONGSA : THE EFFECT OF TEACHING ART ACCORDING TO THE SURREALIST CONCEPT ON LEARNING ACHIEVEMENT CONCERNING PEACE TOPIC OF PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS IN SLUM AREA, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISER : ASSOC. PROF. RAMSAMORN YOOSATHAPORN, Ph.D. THESIS CO-ADVISER : ASSIST. PROF. SIRILUK SRIKAMON. 201 pp. ISBN 974-637-811-2.

The purpose of this research was to study the effect of teaching art according to the surrealist concept on learning achievement concerning peace topic of Prathom Suksa six students in slum area, Bangkok Metropolis on the aspects of peace knowledge and understanding, expression with picture painting and language usage for peace communication.

The subjects were 40 Prathom Suksa six students in academic year 1997 from Watsamananumboriharn school under the jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration.

The subjects were divided into 2 groups. The experimental group of 20 students was taught art according to the surrealist concept while 20 students in the control group was taught art by using contemporary approach.

The findings were as follow : 1) The learning achievement concerning peace topic of the experimental group after the experiment was significantly higher than before the experiment at the .05 level. 2) After the experiment, the experimental group had learning achievement concerning peace topic significantly higher than the control group at the .05 level.

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตากรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.บรมสมร อยู่สถาพร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะให้การโอบอุ้มเมื่อผู้วิจัยประสบปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ และทุ่มเทเวลา ให้ความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเป็นครูที่แท้จริงและความเมตตากรุณาต่อศิษย์ของท่านเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งเหมาะสมที่จะเป็นตัวอย่างของครูในยุคปัจจุบัน จึงขอกราบขอบพระคุณและเชิดชูพระคุณของท่านไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริลักษณ์ ศรีกมล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา โดยเฉพาะความรู้ทางด้านศิลปะอย่างดียิ่ง อีกทั้งให้ความยุติธรรม หาทางช่วยเหลือเมื่อผู้วิจัยประสบปัญหาและให้การเอื้อเฟื้อสื่อการสอนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดทั้งอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ที่ได้อำนวยความสะดวกในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาสถานที่ให้ผู้วิจัยทำการทดลอง อุปกรณ์ต่าง ๆ ฯลฯ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนน่วม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว ที่ได้ให้ความเอาใจใส่ตรวจแก้ไข และชี้แนะ เพื่อให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ท้ายสุดนี้ ขอระลึกถึงพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ชีวิต กำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ ตลอดทั้งความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านเท่าที่ความสามารถจะทำได้ อีกทั้งขอขอบคุณ ญาติพี่น้อง เพื่อน ๆ ภาควิชาประถมศึกษาทุก ๆ คน ที่ให้กำลังใจ และความปรารถนาดีต่อผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	8
สมมุติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความของการวิจัย.....	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
สันติภาพ.....	15
ความหมายและคำจำกัดความของสันติภาพ.....	15
ประเภทหรือระดับของสันติภาพ.....	18
กระบวนการสร้างสันติภาพ.....	20
การศึกษาเกี่ยวกับสันติภาพ.....	22
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับสันติภาพในระดับประถมศึกษา... 23	23
ศิลปะแบบเซอเรียลลิสม์.....	25
ความหมายของเซอเรียลลิสม์.....	25
ความเป็นมาของศิลปะแบบเซอเรียลลิสม์.....	26
แนวคิดของศิลปินกลุ่มเซอเรียลลิสม์.....	28
ลักษณะของศิลปะเซอเรียลลิสม์ และผลต่อผู้เรียน.....	29
ศิลปะตามแนวคิดอื่น ๆ	35
วิธีการสอนศิลปะในโรงเรียนประถมศึกษา.....	44
การสอนศิลปะในหลักสูตรประถมศึกษา และปัญหาในการสอนศิลปะ.....	44
รูปแบบการสอนทั่วไปที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับวิชาศิลปะศึกษา.....	49
วิธีสอนศิลปะแบบต่าง ๆ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา.....	53

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
การสอนเรื่องสันติภาพด้วยศิลปะ.....	55
การสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์.....	56
พฤติกรรมของเด็กในชุมชนแออัด.....	56
พฤติกรรมที่เกิดจากปัญหาด้านสุขภาพกาย.....	56
พฤติกรรมที่เกิดจากปัญหาด้านสุขภาพจิต.....	57
การแก้ปัญหาและการส่งเสริมสันติสุขให้แก่เด็กในชุมชนแออัด.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
งานวิจัยในประเทศ.....	58
งานวิจัยต่างประเทศ.....	63
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	67
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การดำเนินการทดลอง.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
รายการอ้างอิง.....	92
ภาคผนวก.....	99
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	100
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	102
ภาคผนวก ค. แผนการสอน.....	114
ภาคผนวก ง. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	192
ประวัติผู้ทำวิจัย.....	201

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นของครูสอนวิชาศิลปะศึกษา.....	46
2 ร้อยละของรายละเอียดของเนื้อหาในแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเรื่องสันติภาพ.....	69
3 เนื้อหาที่ใช้สอนในแผนการสอนแต่ละแผน และเวลาที่ใช้สอน.....	75
4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการสอนศิลปะตามปกติที่ใช้สอน ภายในโรงเรียน กับการสอนศิลปะตามแนวคิดแบบเซอร์เรียลลิสม์.....	77
5 เปรียบเทียบขั้นตอนการสอนในแผนการสอนศิลปะสำหรับนักเรียนกลุ่มทดลอง และแผนการสอนศิลปะสำหรับนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	77
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสันติภาพของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	82
7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสันติภาพของนักเรียน หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง กับ กลุ่มควบคุม...82	82
8 ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) เป็นรายชื่อของแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเรื่องสันติภาพ.....	194
9 การคำนวณค่าที (t-test) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์เรื่องสันติภาพของ นักเรียน กลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	197
10 คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ จำนวน 2 ชุด และแบบสัมภาษณ์ 1 ชุด ของ นักเรียนกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	199
11 คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ จำนวน 2 ชุด และแบบสัมภาษณ์ 1 ชุด ของ นักเรียนกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	200

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย